

8.11.1977

Opastinsilta 7 00520 HELSINKI
Semaforbron HELSINGFORS 52

Puhelin 1511
Telefon

... Työeläkelaitoksille

Hallitus on 28.10.1977 antanut eduskunnalle esityksen laiksi työntekijäin eläkelain 7 §:n muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan työeläkkeen perusteena oleva palkka määriteltäväksi siten, että enintään neljästä viimeisestä kalenterivuodesta valitaan ansiotasoltaan kaksi keskimmäistä vuotta nykyisen kahden parhaan vuoden sijasta. Ehdotettu uusi laskentatapa estäisi tilapäisen korkeisiin ansioihin perustuvan eläkeylittien syntymisen.

Lainmuutos esitetään tulevan voimaan 1.1.1978 alkaen siten, että sitä sovelletaan työsuhteisiin, jotka ovat päättyneet vuoden 1977 jälkeen. Jotta työntekijän ansaitsema eläketurva ei muutoksen johdosta taannehtivasti vähenisi, lain esitetään tulevan voimaan asteittain siten, että työntekijän eläkepalkkaa laskettaessa otetaan viimeisten neljän työsuhdevuoden aikana saatu ansiotasoltaan korkein kalenterivuosi aina huomioon, jos tämä kalenterivuosi sijoittuu ennen sen voimaantuloa.

Esityksen yksityiskohtainen sisältö ilmenee oheisesta liitteestä.

ELÄKETURVAKESKUS

LIITE

Hallituksen esitys

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi työntekijäin eläkelain
7 §:n muuttamisesta.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.

Esityksessä ehdotetaan työeläkkeen perusteena olevan palkan laskentatapaa muutettavaksi siten, että ehkäistäisiin työntekijäin viimeisten työssäolovuosien vakiintuneessa ansiotasossa taптuneiden heilahdusten liian herkkä vaikutus eläkkeen määrään. Ehdotettu uusi laskentatapa estäisi tilapäisen korkeisiin ansioihin perustuvan eläkeylitteen syntymisen.

Uudistus on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1978 alusta siten, että sitä sovelletaan määrättäessä eläkkeen perusteena olevaa palkkaa sellaisesta työsuhteesta, joka on päättynyt vuoden 1977 jälkeen. Lakia ei kuitenkaan sovellettaisi ennen vuotta 1978 sattuneeseen eläketapah-tumaan.

PERUSTELUT.

Työntekijäin eläkelain (395/61, TEL) 7 §:n 1 momentin mukaan, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (934/72), eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään kustakin työsuhteesta erikseen valitsemalla enintään neljästä viimeisestä kalenterivuodesta, joina työsuhde on jatkunut, ne kaksi kalenterivuotta, joiden aikana työntekijän indeksillä tarkistettujen työansioiden keskimäärä on kuukautta kohden suurin. Eläkepalkka on näiden kahden vuoden aikana saatujen ansioiden keskimäärä kuukautta kohden. Jos kuitenkin on ilmeistä, että työntekijän eläkepalkka hänen viimeisessä TEL:n alaisessa työsuhteessaan on ollut poikkeuksellisesta syystä korkeampi tai alhaisempi kuin hänen vakiintunut ansionsa samassa työsuhteessa, eläkepalkaksi määrätään se keskimääräinen työansio, joka työntekijällä olisi ollut ilman tällaista syytä.

TEL:n mukainen eläkepalkan määrittely johtaa siihen, että työntekijän eläke määräytyy yleensä hänen viimeisten työssäolovuosiansa aikana saatujen parhaiden ansioiden perusteella. Tästä on ollut seurauksena, että jos työntekijän

ansiot ovat eri vuosina vaihdelleet, hänen eläkkeensä on usein määrätty todellista keskitasoa parempien ansioiden perusteella. Eläkkeen laskusäännön tulisi kuitenkin mahdollistaa työansioiden määräämisen siten, että ne vastaavat työntekijän työsuhteen päättymishetken vakiintunutta ansiotasoa.

Maamme taloudellinen kehitys edellyttää, että vastaisuudessa eläketurvaan käytettävät varat pystyttäisiin entistä johdonmukaisemmin ohjaamaan työeläkelaeissa tarkoitettun eläketason mukaisesti. Tämän johdosta olisi korjattava se vintoutuma, joka aiheutuu nykyisestä eläkepalkan laskusäännöstä ja joka osaltaan saattaa myötävaikuttaa tavoitteiltaan ylisuurten eläkkeiden syntymiseen.

Edellä sanotun perusteella ja pyrkimyksellä aikaansaada mahdollisimman yksikertainen laskusääntö ehdotetaan TEL 7 §:n 1 momenttia muutettavaksi siten, että TEL:n mukainen eläkepalkka laskettaisiin nykyiseen tapaan enintään neljän viimeisen työsuhdevuoden aikana saaduista työansioista kahden ansiotasoltaan keskimmäisen vuoden ansioiden perusteella. Tämän las-

kutavan seurauksena syntyy keskimäärin tarkasteltuna lähellä työntekijän neljän viimeisen työsuolo vuoden ansioiden keskiarvoa vastaava lopputulos, jolloin työntekijän ansioissa oleva vaihtelu ei vaikuttaisi liian herkästi eläkepalkkaan. Tämä menettely ei aiheuttaisi nykyiseen laskusääntöteknikkaankaan merkittäviä muutoksia, koska eläkepalkan määrittelyn peruspiirteet säilyisivät ennallaan. Työntekijän mahdollisuus saada eläkepalkkansa määrittelyksi tästä poiketen säilyisivät muuttumattomina TEL 7 §:n 2 momentin säännöksen jäädessä ennalleen.

Nyt ehdotettu eläkepalkan uusi laskutapa merkitsee eläkemenojen kasvun hidastumista TEL:n piirissä. Keskimääräisen vaikutuksen arvioidaan muutoksen jälkeen alkavissa eläkkeissä olevan noin viiden prosentin suuruusluokkaa, jos ansiokehityksessä viime vuosina havaitut vaihtelut jatkuvat saman suuruisina. Ensimmäisenä soveltamisvuotena muutoksen kustannusvaikutus on noin kaksi miljoonaa markkaa, josta se kasvaisi vuoteen 1985 mennessä noin 90 miljoonaan markkaan. Arviot on esitetty vuoden 1977 tasossa.

Uusi eläkepalkan laskentatapa johtaa myös pienehköjen työeläkkeiden alenemiseen, jota erityisesti työeläkkeiden asteittaisen voimaantumisen johdosta tavoitetason alittavien eläkkeiden osalta voidaan pitää eläkkeiden taso huo-

mioon ottaen kohtuuttomana. Vaikka eläkkeensaajalla on tällaisessa tapauksessa vastaavasti oikeus suurempaan kansaneläkelain (347/56) mukaiseen tukiosaan tai tukilisään, on tarkoituksenmukaista järjestelmakohtaisesti selvittää mahdollisuudet näiden työeläkkeiden alenemisten vaikutusten vähentämiseen.

Uudistus on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1978 alusta siten, että lainmuutosta sovellettaisiin sellaisiin työsuhteisiin, jotka päättyvät lain voimaantumisen jälkeen. Näin ollen ei puututtaisi jo ansaittuihin vapaakirjaeläkeoikeuksiin. Jotta työntekijän ansaitsema eläketurva ei muutoksen johdosta taannehtivasti vähenisi, laki tulisi asteittain voimaan siten, että työntekijän eläkepalkkaa laskettaessa otetaan viimeisten neljän työsuhteiden aikana saatu ansiotasoltaan korkein kalenterivuosi aina huomioon, jos tämä kalenterivuosi sijoittuu ennen lain voimaantuloa. Laki ei kuitenkaan koskisi sellaista eläketapahumaa, joka on sattunut ennen sen voimaantuloa.

Hallitus antaa erillisen esityksen vastaavan muutoksen tekemisestä valtion eläkelakiin (280/66).

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

työntekijäin eläkelain 7 §:n muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain 7 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (934/72), näin kuuluvaksi:

7 §.

Eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään kustakin työsuhteesta erikseen laskemalla enintään neljästä viimeisestä kalenterivuodesta, jona työsuhde on jatkunut, jäljempänä sanotulla tavalla valittujen kahden kalenterivuoden 9 §:n 1 momentin mukaisesti tarkistettujen yhteenlaskettujen työansioiden keskimäärä kuukautta kohden. Jos työsuhde on jatkunut useamman kuin kahden kalenterivuoden aikana, työsuhteen alkamisvuotta ei oteta huomioon, ellei työsuhde sanottuna kalenterivuotena ole jatkunut vähintään kuutta kuukautta. Jos näin on valittavana kolme kalenterivuotta, jätetään niistä huomioon ottamatta se vuosi, jona työansioiden keskimää-

8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain 7 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (934/72), näin kuuluvaksi:

rä kuukautta kohden on pienin, ja jos valittavana on neljä kalenterivuotta, jätetään myös huomioon ottamatta se vuosi, jona työansioiden keskimäärä kuukautta kohden on suurin. Jos työsuhde on jatkunut vain yhden kalenterivuoden aikana, eläkkeen perusteena olevana palkkana käytetään työansioiden keskimäärää kuukautta kohden. Eläkkeen perusteena olevaa palkkaa määrättäessä ei kuitenkaan oteta huomioon aikaa, jolta työntekijä on saanut 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua työkyvyttömyyseläkettä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1978.

Tätä lakia sovelletaan määrättäessä eläkkeen perusteena olevaa palkkaa työsuhteesta, joka on päättynyt lain tultua voimaan. Jos kuitenkin se kalenterivuosi, jonka aikana työntekijän 9 §:n 1 momentin mukaisesti tarkistettujen työansioiden määrä kuukautta kohden on suurin, on en-

nen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 7 §:n 1 momenttia, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (934/72). Tätä lakia ei kuitenkaan sovelleta eläkkeeseen, joka perustuu ennen lain voimaantuloa sattuneeseen eläketapahtumaan.

Helsingissä 28 päivänä lokakuuta 1977.

Tasavallan Presidentti

Sosiaali- ja terveysministeri

Laki
työntekijäin eläkelain 7 §:n muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain 7 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (934/72), näin kuuluvaksi:

8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain 7 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (934/72), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §.

Eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään *kuunkin työsubteen osalta erikseen valitsemalla* enintään neljästä viimeisestä kalenterivuodesta, joina työsuhde on jatkunut, *ne kaksi vuotta, joiden 9 §:n mukaisesti tarkistettujen työansioiden keskimäärä kuukautta kohden on suurin, ja laskemalla tämän jälkeen näiden vuosien edellä sanotulla tavalla tarkistettujen, yhteensä laskettujen ansioiden keskimäärä kuukautta kohden.* Jos työsuhde on jatkunut useamman kuin kahden kalenterivuoden aikana, *sitä kalenterivuotta, jona työsuhde alkoi, ei kuitenkaan oteta huomioon eläkkeen perusteena olevaa palkkaa määrättäessä, ellei työsuhde sinä vuotena ole jatkunut vähintään kuutta kuukautta.* Milloin työsuhde on jatkunut vain yhden kalenterivuoden aikana, eläkkeen perusteena olevana palkkana käytetään *saatujen työansioiden keskimäärä kuukautta kohden.* Eläkkeen perusteena olevaa palkkaa määrättäessä ei kuitenkaan oteta huomioon aikaa, jolta työntekijä on saanut 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua työkyvyttömyyseläkettä.

7 §.

Eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään *kustakin työsubteesta erikseen laskemalla* enintään neljästä viimeisestä kalenterivuodesta, joina työsuhde on jatkunut, *jäljempänä sanotulla tavalla valittujen kahden kalenterivuoden 9 §:n 1 momentin mukaisesti tarkistettujen yhteenlaskettujen työansioiden keskimäärä kuukautta kohden.* Jos työsuhde on jatkunut useamman kuin kahden kalenterivuoden aikana, *työsubteen alkamisvuotta ei oteta huomioon, ellei työsuhde sanottuna kalenterivuotena ole jatkunut vähintään kuutta kuukautta.* Jos näin on *valittavana kolme kalenterivuotta, jätetään niistä huomioon ottamatta se vuosi, jona työansioiden keskimäärä kuukautta kohden on pienin, ja jos valittavana on neljä kalenterivuotta, jätetään myös huomioon ottamatta se vuosi, jona työansioiden keskimäärä kuukautta kohden on suurin.* Jos työsuhde on jatkunut vain yhden kalenterivuoden aikana, eläkkeen perusteena olevana palkkana käytetään *työansioiden keskimäärä kuukautta kohden.* Eläkkeen perusteena olevaa palkkaa määrättäessä ei kuitenkaan oteta huomioon aikaa, jolta työntekijä on saanut 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua työkyvyttömyyseläkettä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1978.

Tätä lakia sovelletaan määrättäessä eläkkeen perusteena olevaa palkkaa työsubteesta, joka on päättynyt lain tultua voimaan. Jos kuitenkin se kalenterivuosi, jonka aikana työntekijän 9 §:n 1 momentin mukaisesti tarkistettujen työansioiden määrä kuukautta kohden on suurin, on ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 7 §:n 1 momenttia, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (934/72). Tätä lakia ei kuitenkaan sovelleta eläkkeeseen, joka perustuu ennen lain voimaantuloa sattuneeseen eläketapahtumaan.